

19 stycznia 2024, Utrecht

Maciej Artur Nadzikiewicz

Członek Zarządu, Sekretarz

Wikimedia Europe

12 Rue Belliard, BE-1040

Bruksela, Belgia

Sz. P. Krzysztof Gawkowski

Wiceprezes Rady Ministrów

Ministerstwo Cyfryzacji

Królewska 27, 00-060

Warszawa, Polska

ODPOWIEDŹ NA KONSULTACJE

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z zaproszeniem do wzięcia udziału w ogłoszonych przez Ministerstwo Cyfryzacji konsultacji dotyczących wdrożenia Aktu o usługach cyfrowych, w imieniu Wikimedia Europe, przedstawiam następujący komentarz do przedstawionych założeń projektu ustawy.

Wstęp

Niniejsze pismo rozpocznę podziękowaniami w imieniu polskich organizacji internetowych. Otwarcie na głos zainteresowanych obywateli jest rzeczą pozytywną i mamy nadzieję, że Ministerstwo będzie w kolejnych miesiącach i latach kontynuowało serię konsultacji w siedzibie resortu, tak jak i konsultacje dotyczące szczególnych projektów.

Reprezentuję organizację [Wikimedia Europe](#), stowarzyszenie krajowych organizacji Wikimedia w Europie, zrzeszające 26 organizacji członkowskich, reprezentujących ponad 100 tysięcy członków. Organizacje Wikimedia wspierają [ruch Wikimedia](#) – rozproszoną społeczność twórców Wikipedii, największej encyklopedii świata i jednej z najpopularniejszych stron internetowych na świecie, w tym w Polsce (regularnie w TOP 10), gdzie dostarczamy treści do ponad 30 milionów urządzeń każdego miesiąca. Nasze organizacje wspierają indywidualnych twórców Wikipedii, ale także występują na rzecz powszechnego, darmowego i nieskrępowanego dostępu do wiedzy i kultury. Globalnie wspieramy społeczność liczącą ponad 250 tysięcy edytorów-wolontariuszy, z których każdego miesiąca ponad 5 tysięcy aktywnie angażuje się z Polski.

Wikipedia jest jedyną nie biznesową stroną internetową wśród największych witryn na świecie. Wikimedia Foundation, podmiot odpowiedzialny za Wikipedię, jest jedyną organizacją non-profit prowadzącą bardzo dużą platformę internetową (ang. Very Large Online Platforms, VLOP). Z tego względu, uczestnicząc we wdrożeniu Aktu, będziemy zwracali szczególną uwagę na aspekty finansowe.

Komentarz

Przygotowane przez Ministerstwo Cyfryzacji pismo do konsultacji zawierające założenia do projektu ustawy wdrażającej Akt o usługach cyfrowych (Digital Services Act) przedstawia rozwiązania kadłubowe. Propozycja nie oferuje w naszej opinii podstawowych zabezpieczeń, które zagwarantują przestrzeganie praw internautów.

W związku z propozycją przedstawiamy poniżej nasze postulaty, które mają na celu poprawę jakości procesu stanowienia prawa oraz zadbanie o to, aby użytkownicy internetu na terenie Rzeczypospolitej mieli pewność, że ich prawa są w dobrych rękach.

W związku z powyższym, **wzywamy do:**

1. Zapewnienia niezależności Koordynatora do spraw usług cyfrowych (ang. Digital Service Coordinator) w Polsce.

Jako organ egzekwujący normy Aktu o usługach cyfrowych na terenie Rzeczypospolitej, koordynator powinien być samodzielnym organem władzy publicznej, cieszącym się niezależnością i należytą swobodą podejmowania decyzji oraz środki niezbędne do wykonywania powierzonej funkcji.

W związku ze zwiększoną liczbą obowiązków, która wyniknie z wdrożenia Aktu o usługach cyfrowych, wzywamy również do odpowiedniego zwiększenia nakładów publicznych przeznaczonych na obsługę Koordynatora, to jest na jego urząd.

Odradzając takie rozwiązanie, w przypadku rozdzielenia obowiązków wynikających z Aktu o usługach cyfrowych pomiędzy Koordynatora do spraw usług cyfrowych a inne urzędy i instytucje, wzywamy do bliskiej współpracy oraz stałej wymiany informacji pomiędzy tymi instytucjami.

W przypadku powierzenia funkcji Koordynatora do spraw usług cyfrowych Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej wzywamy, aby jego powoływanie ponownie przystępowano za zgodą Senatu. Postulujemy przywrócenie stanu sprzed 2020 roku. Przywróci to niezależność Koordynatora od większości sejmowej. W przypadku zmiany decyzji przedstawionej w propozycji Ministerstwa, wzywamy do tego, aby funkcję Koordynatora do spraw usług cyfrowych powierzać tylko organom wybieranym w procesie łączonym lub nadzorowanym przez inną instytucję niż powołująca.

2. Umożliwienia kontroli społecznej nad działaniem Koordynatora do spraw usług cyfrowych oraz do nadzoru społecznego nad wdrażaniem Aktu o usługach cyfrowych

Internet jest niezbędny do życia naszego społeczeństwa – ponad 25,6 miliona osób w Polsce korzysta z niego każdego dnia. Udostępnienie społeczeństwu środków kontroli i nadzoru nad działaniami Koordynatora jest wobec tego bardzo istotne, gdyż pozwoli na większą transparentność nowych procesów.

Wzywamy, aby przy Koordynatorze do spraw usług cyfrowych utworzono ciała doradcze złożone z eksperckich przedstawicieli wszystkich sektorów: nauki, administracji publicznej, przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych.

Doradcy powinni mieć wgląd w działania Koordynatora oraz nadzorować podejmowane przez niego decyzje, również te związane z innymi ciałami i organami powołanymi w ramach egzekwowania Aktu o usługach cyfrowych (m.in. punkt 3 i 4).

3. Utworzenia niezależnych organów pozarządowego rozwiązywania sporów

Internet jest miejscem, w którym każdego dnia ścierają się zwolennicy różnych poglądów. Ważne jest, żeby organy decydujące o wynikach sporów między internautami były obiektywne, niezależne i eksperckie w swoim działaniu.

Wzywamy do tego, aby certyfikowane w ramach Aktu o usługach cyfrowych organy były niezależne oraz różnorodne, przedstawiające różne punkty widzenia, które pozwolą na obiektywną ocenę każdej sprawy.

Postępowanie przed nowo powstałymi organami powinno być proste od strony użytkownika, aczkolwiek powinno też posiadać zabezpieczniki chroniące mniejsze organizacje od nadużyć o charakterze pieniactwa.

4. Ustanowienia rozsądnego systemu nadawania statusu zaufanego podmiotu sygnalizującego (ang. trusted flaggers)

Zaufane organizacje powinny móc w trybie priorytetowym zgłaszać niebezpieczne treści operatorom platform. Ważne jest jednak, aby proces przyznawania tych uprawnień był transparentny oraz dostępny dla organizacji sektora społecznego.

System powinien być również wyposażony w zabezpieczenia przeciwko nadużyciom. Nieprawidłowości związane z nadużywaniem uprawnień powinny prowadzić do ich odebrania, aby chronić uczciwość i spójność nowego systemu.

Podsumowanie

Rozsądne normy prawne zapewniające prywatność i bezpieczeństwo użytkowników internetu są niezbędne. Ważne jest jednak, aby organy podejmujące decyzje regulacyjne były niezależne oraz dysponowały właściwymi zasobami – zarówno finansowymi, jak i merytorycznymi – do realizacji swoich celów.

Przyszłość dostępu do informacji oraz ich ochrony, jest jednym z elementów naszego zainteresowania. [Jedna z dziesięciu Rekomendacji Strategicznych naszego ruchu](#) odnosi się do tego problemu, zarówno wobec naszych użytkowników, czytelników, jak zarówno osób i instytucji, które opisujemy w naszych serwisach. Wolny i darmowy dostęp do sumy ludzkiej wiedzy oraz prywatność i bezpieczeństwo naszych użytkowników są dla nas najwyższymi wartościami, liczymy na możliwość współkształtowania tworzonych w Polsce norm, mających na celu dbanie o ich przestrzeganie.

Akt o usługach cyfrowych ma za zadanie ujednolicić prawo państw członkowskich Unii Europejskiej i zapewnić, że działania platform internetowych będą zunifikowane na terenie całego jednolitego rynku cyfrowego (ang. Digital single market). Wzywamy, aby normy prawne uchwalone na terenie Rzeczypospolitej były ujednolicone z normami innych państw członkowskich.

Z poważaniem

Maciej Artur Nadzikiewicz
Wikimedia Europe